

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

21 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Jacek Grela (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Beata Janiszewska

SSN Marcin Łochowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 21 lutego 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej W. Ł.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z 11 marca 2021 r., I ACa 318/20,

w sprawie z powództwa Banku spółki akcyjnej w W.

przeciwko W. Ł. i R. Ł.

o zapłatę,

1. oddala skargę kasacyjną;

**2. zasądza od W. Ł. na rzecz Banku spółki akcyjnej w W. 5400
(pięć tysięcy czterysta) zł kosztów postępowania kasacyjnego.**

Beata Janiszewska

Jacek Grela

Marcin Łochowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 lutego 2020 r. Sąd Okręgowy w Słupsku zasądził od R. Ł. i W. Ł. solidarnie na rzecz Banku spółki akcyjnej w W. 335 729,44 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie od 302 984,96 zł w wysokości czterokrotności stopy lombardowej Narodowego Banku Polskiego liczonymi od 23 marca 2018 r. do dnia zapłaty oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z 11 marca 2021 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację.

Sąd drugiej instancji ustalił, że 1 czerwca 2010 r. powód oraz pozwani zawarli umowę kredytu hipotecznego na sumę 338 864,36 zł. Pozwani otrzymali do dyspozycji umówione środki.

Powód wzywał pozwanych do zapłaty, ale wezwań tych nie odebrano. W związku z tym 19 marca 2018 r. wystawił wyciąg z ksiąg bankowych, w którym wskazał, że na ten dzień figuruje wymagalne zadłużenie W.Ł. z tytułu kredytu hipotecznego w łącznej wysokości 335 480,43 zł, tj. należność główna 302 984,97 zł oraz odpowiednio określone odsetki.

Powód wypowiedział pozwany umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu, zgodnie § 38 ust. 2 pkt 3 umowy. Wezwanie zostało im doręczone przez awizo, na adres wskazany w umowie. Jednocześnie wskazano warunki, które pozwani mogą spełnić, aby wypowiedzenie utraciło moc - dołączenie dokumentu potwierdzającego wykreślenie hipoteki na rzecz Banku [...].

Pozwani nie wywiązali się z obowiązku spłaty zobowiązania.

Sąd Apelacyjny uznał za niezasadny zarzut naruszenia art. 132 k.p.c. Pisma z 29 października 2018 r. oraz z 22 listopada 2018 r. zostały wniesione wraz ze stosownym oświadczeniem oraz potwierdzeniem wysłania pełnomocnikom pozwanych.

Sąd drugiej instancji wskazał, że pismem z 15 lutego 2015 r. pozwany skierował do banku prośbę o przedłużenie terminu do dokonania spłaty. Umowa została wypowiedziana 24 czerwca 2016 r. z przyczyn „innych niż nieterminowa spłata kredytu”. Nadto wskazano, że pozwani nie wywiązali się z żadnych dotychczasowych uzgodnionych z nimi ustaleń, nie stawili się w październiku i listopadzie 2016 r. na umówione spotkania. 21 grudnia 2016 r. skierowano do

pozwanego pismo „wypowiedzenie umowy kredytu w części dotyczącej warunków spłaty z powodu niedotrzymania warunków pozafinansowych”, zaś w treści wskazano jako przyczynę „wykreślenie hipoteki z Księgi Wieczystej (hipoteka Banku)”. Następnie skierowano do niego wezwanie do zapłaty z 26 kwietnia 2017 r. Podejmowane były nieskuteczne próby dokonania z nim ustaleń co do spłaty kredytu.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że z art. 75c ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: „pr.bank.”) wynika, iż w wezwaniu bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Przepis ten został dodany nowelą z 25 września 2015 r. i obowiązuje od 27 listopada 2015 r. W pismach skierowanych do pozwanego nie zawarto wymaganych w art. 75c pr.bank. informacji. Wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji przepis ten znajdował zastosowanie w niniejszej sprawie, bowiem istotne są daty skierowania do pozwanego pism o wypowiedzeniu umowy i wezwania do zapłaty, a nie data zawarcia umowy. Niemniej umowę wypowiedziano z powodu braku spełnienia warunków pozafinansowych. Tymczasem reguły określone w art. 75c pr.bank. nie znajdują zastosowania w sytuacji, w której kredytobiorca nie wykonuje lub nienależyście wykonuje obowiązki niepieniężne wynikające z umowy kredytowej (np. dotyczące okresowego dostarczania sprawozdań finansowych lub aktualnych wycen przedmiotu zabezpieczenia rzeczowego). Przepis ten odwołuje się jedynie do zobowiązań pieniężnych. Nie można zatem uznać, że wypowiedzenie umowy nie było skuteczne.

Powyższe orzeczenie zaskarżył skargą kasacyjną pozwany, zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 75c ust. 1 i 2 pr.bank. przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że połączenie w jednym piśmie wezwania do zapłaty wraz z informacją o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia oraz wypowiedzenia umowy kredytu na wypadek nieskorzystania z uprawnienia do złożenia tego wniosku, czyni oświadczenie o wypowiedzeniu umowy skutecznym, podczas gdy bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu, najpierw bowiem powinien doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 pr.bank. oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia

wyznaczonego w wezwaniu (nie krótszego niż 14 dni roboczych), a następnie dopiero po upływie tego terminu może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie o wypowiedzeniu umowy;

2. naruszeniu przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 132 § 1 k.p.c., co polegało na braku zarządzenia przez Sądy obu instancji zwrotu pism powoda z 29 października 2018 r. i z 22 listopada 2018 r. jako niezawierających oświadczenia o nadaniu ich przesyłką poleconą lub doręczeniu pełnomocnikom strony pozwanej i oparcie wyroków Sądów obu instancji na dowodach zaoferowanych w tych pismach.

We wnioskach skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego orzeczenia i jego zmiany przez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie jego uchylenia w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna okazała się nieuzasadniona.

Zgodnie z art. 132 § 1 k.p.c. w treści pisma procesowego wniesionego do sądu zamieszcza się oświadczenie o doręczeniu odpisu pisma drugiej stronie albo o jego nadaniu za pośrednictwem operatora, o którym mowa w art. 165 § 2 k.p.c. Nadto ustawodawca wprowadził swoistą sankcję w postaci zwrotu pisma niezawierającego powyższego oświadczenia bez wzywania do usunięcia tego braku.

Tym niemniej Sąd *ad quem* trafnie uznał, że przedłożenie przez powoda dowodów nadania pism z 29 października 2018 r. i z 22 listopada 2018 r. pełnomocnikowi pozwanych wraz oświadczeniami, iż pisma te zostały doręczone drugiej stronie, wypełnia obowiązek wynikający z art. 132 § 1 k.p.c.

Błędny okazał się zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 75c ust. 1 i 2 pr.bank. W judykaturze bowiem utrwalił się pogląd, że wskazane przepisy nie zawierają wymagania, aby wezwanie do zapłaty zaległych świadczeń z pouczeniem o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia oraz oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytowej stanowiły wyodrębnione technicznie czynności i były dokonywane przez bank osobnymi pismami (zob. wyrok SN z 22 lutego 2023 r., II CSKP 786/22, OSNC 2023, nr 10, poz. 97).

Nie może też ująć uwadze, że wypowiedzenie umowy kredytowej zostało poprzedzone korespondencją między stronami oraz planowanymi spotkaniami. Z ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji, którymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), wynika, iż pozwani nie wywiązali się z żadnych dotychczasowych uzgodnień oraz nie stawili się w październiku i listopadzie 2016 r. na umówione spotkania. Zatem przedmiotowe wypowiedzenie – na co zwraca uwagę w orzecznictwie Sąd Najwyższy – nie było czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy (zob. wyrok z 8 września 2016 r., II CSK 750/15), a wręcz przeciwnie poprzedzone zostało wieloma zabiegami zmierzającymi do wykonania umowy.

Nadto zgodzić się trzeba z Sądem Apelacyjnym, że reguły określone w art. 75c pr.bank. nie znajdują zastosowania w sytuacji, w której kredytobiorca nie wykonuje lub nienależyte wykonuje obowiązki niepieniężne wynikające z umowy kredytowej (np. dotyczące okresowego dostarczania sprawozdań finansowych lub aktualnych wycen przedmiotu zabezpieczenia rzeczowego). W okolicznościach niniejszej sprawy pozwani nie przedłożyli powodowi dokumentu potwierdzającego wykreślenie hipoteki ustanowionej na rzecz Banku..

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., oddalił skargę kasacyjną oraz na podstawie art. 108 § 1, art. 98 i 99 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. rozstrzygnął o kosztach postępowania kasacyjnego.

Beata Janiszewska

Jacek Grela

Marcin Łochowski

[SOP]

[ms]